

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 45Csp/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120391180
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mariana Juríková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2022:6120391180.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, sudkyňou Mgr. Marianou Juríkovou, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovanému: H. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/X, XXX XX K., zastúpený spoločnosťou STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, v spore o zaplatenie 20.478,29 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žaloba sa zamietá.
- II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou Okresnému súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní dňa 01.10.2020 domáhal voči žalovanému zaplatenia 20.478,29 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 20.493,43 eur od 31.01.2018 do 07.08.2020 a úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 20.478,29 eur od 08.08.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobca uviedol, že právny predchodca žalobcu VÚB, a.s., poskytol žalobcovi na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, reg. č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 15.12.2016 úver vo výške 21.850,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. Dlžník svoj dlh neplnil riadne a včas, ktorá skutočnosť vyplýva z výpisu z úverového účtu. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu omeškaných splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky. Napriek výzve žalovaný dlh nezaplatil. Veriteľ preto v súlade so zmluvnými podmienkami a Všeobecnými obchodnými podmienkami (Podmienky požadovanej predčasnej splatnosti úveru) vyhlásil ku dňu 11.01.2018 predčasnú splatnosť úveru. Oznámenie o predčasnej splatnosti úveru bolo žalovanému doručené dňa 23.01.2018. Žalovaný v poskytnutej 7-dňovej lehote dlh nezaplatil, čím sa od 31.01.2018 dostal do omeškania s platením dlžnej sumy s príslušenstvom. Na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi VÚB, a.s. ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia s.r.o. ako postupníkom dňa 14.02.2020 došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky (vyčíslenej ku dňu 02.03.2020) na žalobcu, o ktorej skutočnosti bol žalovaný informovaný. Dlž nezaplatil ani na výzvu postupníka. Po vyčíslení postúpenej pohľadávky žalovaný uhradil sumu 15.139999999999,- eur, ktorá úhrada bola započítaná na istinu úveru.

2. Žalovaný proti platobnému rozkazu vydanému v upomínacom konaní sp.zn. 31Up/1826/2020 zo dňa 19.10.2020 podal odpor dôvodiac, že nárok žalobcu je premlčaný. Uviedol, že ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, je dlžník povinný uhradiť každú dohodnutú splátku k určitému termínu. Splatnosť jednotlivých splátok neovplyvňuje splatnosť celého dlhu. Premlčanie sa v zmysle § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka viaže na jednotlivé splátky a nie na celý dlh. Ak niektorá splátka nie je včas

zaplatená, môže byť dohodnutá, prípadne stanovená rozhodnutím tzv. strata výhody splátok. V prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zručným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z uvedeného podľa žalovaného vyplýva, že premlčacia doba zročného dlhu začne plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej bolo uplatnené právo veriteľa na zosplatenie. V zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru bola dohodnutá splatnosť splátok na 16. deň príslušného mesiaca. Právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť predmetného úveru listom zo dňa 12.01.2018. V zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka veriteľ využil svoje právo žiadať zaplatenie celého dlhu pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 16.09.2017. Splatnosťou splátky splatnej 16.09.2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba práva na zaplatenie celého zosplateného dlhu. Pokiaľ žalobca právo na zaplatenie dlhu zo zmluvy o úvere uplatnil až žalobou podanou na súde dňa 01.10.2020, je nárok žalobcu premlčaný.

3. V ďalších vyjadreniach strany sporu zotrvali na svojich tvrdeniach ohľadne ne/premlčania nároku žalobcu.

4. Dňa 28.12.2020 upomínací súd postúpil vec tunajšiemu súdu na prejednanie podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínanom konaní.

5. Výzvou zo dňa 09.06.2021 súd vyzval žalobcu podľa § 150 ods. 2 CSP na doplnenie skutkových tvrdení odôvodňujúcich žalované právo, najmä pokiaľ ide o spôsob výpočtu uplatňovanej sumy a jej štruktúry.

6. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 20.09.2021 reagoval na výzvu súdu. Uviedol, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 21.850,- eur, ktorý sa zaviazal splácať mesačnými splátkami vo výške 327,87 eur. Svoj záväzok žalovaný uhradil len vo výške 2.622,98 eur nasledovnými platbami: dňa 16.01.2017 sumu 327,87 eur, dňa 16.02.2017 sumu 327,87 eur, dňa 16.03.2017 sumu 327,87 eur, dňa 16.04.2017 sumu 327,87 eur, dňa 18.05.2017 sumu 327,87 eur, dňa 16.06.2017 sumu 327,87 eur, dňa 18.07.2017 sumu 327,87 eur a dňa 11.09.2017 sumu 327,89 eur. Pre úplnosť žalobca uviedol, že spolu s výzvou právneho predchodcu zo dňa 27.11.2017 označenej ako „Tretia upomienka“ súdu predložil aj podací hárok, z ktorého je zrejmé, že táto výzva bola žalovanému doručená na ním uvedenú adresu dňa 27.11.2017, ktorá skutočnosť priamo vyplýva z podacieho hárku. Zároveň žalobca z dôvodu, že žalovaný počas súdneho konania čiastočne plnil, a to dňa 01.07.2020 v sume 15,- eur a dňa 03.08.2020 v sume 15,- eur, v tomto rozsahu spolu s príslušným úrokom zobral žalobu späť a v tomto smere aj upravil žalobný návrh.

7. Okresný súd vo veci už raz rozhodol. Rozsudkom č.k. 45Csp/8/2020-106 zo dňa 23.09.2021 konanie v časti o zaplatenie 30,- eur s príslušenstvom zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % dôvodiac premlčaním nároku žalobcu.

8. Voči predmetnému rozsudku podal žalobca odvolanie dôvodiac nesprávnym právnym posúdením súdu prvej inštancie vychádzajúc z názoru, že premlčacia doba predčasne zosplateného dlhu (§ 565 Občianskeho zákonníka) zo spotrebiteľskej zmluvy začína plynúť s ohľadom na § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka až uplynutím 3 mesiacov od zručnosti splátky, ktorá vyvolala zosplatenie dlhu. Zároveň poukázal na neuplynutie lehôt upravených zákonom č. 62/2020 Z.z., keď podľa § 1 písm. a) citovaného zákona lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práva na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona (25.03.2020) do 30.04.2020 neuplynú (36 dní).

9. Žalovaný v reakcii na odvolanie žalobcu zotrval na premlčaní nároku žalobcu. Navyše vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu namietal, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie podmienok stanovených § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách pre platné postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu so záverom o nedostatku vecnej legitímácie žalobcu v prejednávanej veci. Podľa žalovaného v danom prípade treba platnosť postúpenia pohľadávky posudzovať s ohľadom na skutočnosť, že postupcom bola banka. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas, oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Z dôkazov predložených žalobcom má vyplývať, že banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť celého úveru listom

zo dňa 12.01.2018, ktorý bol žalovanému doručený dňa 23.01.2018. Predmetný jednostranný úkon banky je v rozpore s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase mimoriadneho zosplatnenia, nakoľko banka žalovaného vopred, v lehote kratšej ako 15 dní, neupozornila na uplatnenie tohto práva. Výzva banky na predčasné splatenie zostatku úveru zo dňa 12.01.2018 je potom neplatným právnym úkonom. Žalobca síce predložil list zo dňa 27.11.2017 označený ako Tretia upomienka - pokus o zmier adresovaný na adresu pobytu žalovaného, nepredložil ale žiaden dôkaz, že táto listina bola žalovanému aj doručená, resp. čo i len odoslaná napr. doručenkou, podacím lístkom, výpisom z poštovej knihy, podacím hárkom a pod., resp. zaslaná elektronicky. Súčasne ani v súvislosti s výzvou banky na predčasné splatenie zostatku úveru zo dňa 12.01.2018 neboli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona o bankách. V danom prípade absentuje následná písomná výzva banky na zaplatenie dlhu po uplynutí 90 kalendárnych dní po dni mimoriadnej splatnosti úveru. Na základe uvedeného možno konštatovať absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok pre jej rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku a jej neplatnosť nemožno zhojiť. Pokiaľ nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný.

10. Na základe podaného odvolania Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 6CoCsp/2/2022-148 zo dňa 31.01.2022 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil vo výroku, ktorým súd žalobu vo zvyšku zamietol a vo výroku o trovách konania (II. a III. výrok). Vo výroku, ktorým okresný súd konania v časti o zaplatenie 30,- eur s príslušenstvom zastavil, zostal rozsudok nedotknutý (I. výrok). Krajský súd sa stotožnil s odvolacou námietkou žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci v otázke premlčania nároku žalobcu spočívajúcom v opomenutí aplikácie § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. na prejednávajúcu vec. Krajský súd uložil súdu prvej inštancie po vykonaní dôkazov produkovaných stranami sporu (prípadne získanými v zmysle § 295 CSP) opätovne právne posúdiť existenciu žalobcom uplatňovaných nárokov čo do základu, ako aj výšky za viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu. Súčasne súdu prvej inštancie uložil zaoberať sa argumentáciou žalovaného produkovanou v odvolacom konaní, t.j. námietkou nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z pohľadu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., ako aj súčasne § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. vezmúc do úvahy právny názor Najvyššieho súdu SR uvedený v rozsudku sp.zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018 (obdobne sp.zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15.12.2020), v zmysle ktorého § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ ide o žalovaným namietané doručenie listu právneho predchodcu žalobcu označeného ako Tretia upomienka - pokus o zmier zo dňa 27.11.2017 žalovanému, krajský súd uložil súdu prvej inštancie riadiť sa záverom Najvyššieho súdu SR uvedeným v rozsudku sp.zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15.12.2020, v zmysle ktorého ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa a zároveň sa v tomto kontexte oboznámiť a vyhodnotiť relevanciu ustanovenia čl. VII. Všeobecných obchodných podmienok VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebiteľského úveru VÚBPÔŽIČKA fyzickým osobám - občanom, ktoré predložil v spore ako listinný dôkaz žalobca.

11. Okresný súd vykonal dokazovanie v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku, pričom zistil skutkový stav nasledovne.

12. Spoločnosť VÚB, a.s. (právny predchodca žalobcu) a žalovaný uzavreli dňa 15.12.2016 Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver, druh: na splatenie spotrebiteľských úverov, v sume 21.850,- eur. Úver mal byť splatený v 96 mesačných splátkach po 327,87 eur, pričom výška úrokovej sadzby so zľavami bola dojednaná na 7,90 % ročne, ročná percentuálna miera nákladov predstavovala 8,81 % ročne a priemerná RPMN predstavovala 9,27 % ročne. Celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť, dosiahla 29.903,15 eur. Splátky mali byť splatené vždy v 16. deň v mesiaci s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 16.01.2017 a posledná splátka 16.11.2024 (čo bol zároveň termín konečnej splatnosti). Podľa bodu 2 zmluvy (Forma splácania úveru) bol dlžník povinný splácať úver mesačnými anuitnými splátkami v určenej výške a termíne splatnosti vrátane všetkých ostatných peňažných záväzkov pokiaľ vzniknú podľa tejto zmluvy. Dlžník bol povinný splácať všetky svoje peňažné záväzky spojené s poskytnutím úveru

v plnej výške, riadne a včas. Podľa bodu 5 písm. b) zmluvy, v prípade nesplácania úveru bola banka oprávnená v súlade s Obchodnými podmienkami vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru, ak bol dlžník v omeškaní s úhradou viac než dvoch splátok alebo jednej splátky počas obdobia dlhšieho než 3 mesiace a bol na ich zaplatenie písomne vyzvaný.

13. Z Tretej upomienky - pokusu o zmier zo dňa 27.11.2017 vyplýva, že právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na okamžité zaplatenie dlžnej sumy vo výške 1.014,78 eur, v opačnom prípade bude požadovať, aby zaplatil celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve o úvere. Z obsahu tejto upomienky tiež vyplýva, že predchádzajúca upomienka je datovaná ku dňu 27.10.2017.

14. Z výzvy na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.01.2018 vyplýva, že týmto dňom právny predchodca žalobcu úver zosplatnil s tým, že dlžná čiastka k predmetnému dňu bola vo výške 21.351,61 eur. Predmetná výzva bola žalovanému doručená dňa 23.01.2018.

15. Z prehľadu splátok a úhrad žalovaného (č.l. 32) vyplýva jeho platobná disciplína tak, ako uviedol žalobca.

16. Po zrušení predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie súd vo veci nariadil pojednávanie na 19.09.2022. Právny zástupca žalobcu ospravedlnil neúčast' žalobcu, ako aj svoju neúčast' na pojednávaní dôvodiac pracovnou zaneprázdnenosťou, hospodárnosťou konania a nenavýšovaním trov konania. K otázke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní sa právny zástupca žalobcu písomne a z dôvodu neúčasti na pojednávaní ani ústne nevyjadril.

17. V posudzovanej veci bolo nesporné, že sporové strany (resp. právny predchodca žalobcu) vstúpili do právneho vzťahu na základe spotrebiteľskej zmluvy uzavretej dňa 15.12.2018, ktorá sa spravuje ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Medzi stranami tiež nebol spor o tom, že žalobca vyhlásil z dôvodu porušenia zmluvných podmienok mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 12.01.2018 a že spoločnosť VÚB, a.s., ako postupca uzatvorila so žalobcom ako postupníkom Rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávok dňa 14.02.2020 predmetom ktorej bola (okrem iného) aj pohľadávka právneho predchodcu žalobcu voči žalovanému.

18. Žalovaný v konaní namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu z dôvodu, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu pre nesplnenie podmienok stanovených § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách pre platné postúpenie pohľadávky, s poukazom na nedodržania postupu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

19. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

20. Podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska, a to v závislosti od udeleného povolenia v tomto rozsahu: a) bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20a.

21. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

22. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

23. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

24. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z.z.“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. 87ad) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

25. Z ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. (právna úprava lex specialis k ustanoveniu § 524 a nal. Občianskeho zákonníka) vyplýva, že veriteľ nemôže pohľadávku previesť na tretiu osobu s výnimkou prípadu, ak sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a ide o postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa zákona č. 129/2010 Z.z. alebo podľa zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách na veriteľa podľa zákona č. 129/2010 Z.z. (prvá podmienka) a kumulatívne sa postupuje pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (druhá podmienka).

26. Pokiaľ ide o splnenie prvej podmienky, žalobca má v obchodnom registri zapísaný, okrem iných, aj predmet činnosti a to poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov s účinnosťou od 24.08.2016. Nakoľko k postúpeniu pohľadávky malo dôjsť Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.02.2020, tak prvá podmienka postúpenia a to na veriteľa podľa zákona č. 129/2010 Z.z. (§ 20 ods. 1 písm. a) tohto zákona) bola splnená.

27. Pokiaľ ide o naplnenie druhej podmienky, možno konštatovať, že ku konečnej splatnosti predmetného spotrebiteľského úveru malo dôjsť 16.11.2024. Na naplnenie druhej podmienky sa tak vyžadovalo, aby sa žalovaná pohľadávka pred jej postúpením na žalobcu stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti. Súd tak skúmal, či zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k účinnému uplatneniu práva veriteľa podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t.j. k účinnému zosplatneniu celej pohľadávky právneho predchodcu žalobcu pre nesplnenie niektorej splátky. Uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je jednostranný právny úkon na základe ktorého dochádza k zmene zmluvne dojedanej splatnosti peňažného záväzku (dlhu) dlžníka v splátkach a dlžník je povinný splatiť svoj peňažný záväzok ihneď (zosplatnenie, predčasná splatnosť). Na platné zosplatnenie sa vyžaduje dodržanie postupu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t.j. upozornenie žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka pred jeho uplatnením. V konaní nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 12.01.2018, ktorú skutočnosť žalovanému oznámil listom - Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.01.2018. Predmetná výzva bola žalovanému doručená dňa 23.01.2018. Z hľadiska splnenia podmienok na platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka by tak bola relevantná Tretia upomienka - pokus o zmier zo dňa 27.11.2017, ktorý listinný dôkaz spolu s poštovým podacím hárkom do konania predložil žalobca. Za situácie, keď žalovaný doručenie predmetnej Tretej upomienky rozporoval, bolo na žalobcovi preukázanie jej doručenia. Žalobca pritom v konaní nepreukázal ani len doručovanie Tretej upomienky žalovanému.

Žalobcom predložený poštový podací hárok uvedenú skutočnosť nepreukazuje. Poštový podací hárok sám o sebe môže preukázať podanie písomnosti u poštového doručovateľa na prepravu, avšak už nemôže bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že aj došlo k doručovaniu písomnosti, na akej adrese, kedy a s akým následkom. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 6CoCsp/11/2021 zo dňa 30.06.2021, ktorý v skutkovo a právne totožnej veci nemal za preukázané doručovanie/doručenie písomnosti žalovanému na základe predloženého poštového podacieho hároku (zhodného obsahu, resp. nedostatkov ako v posudzovanej veci), od ktorého právneho názoru sa súd prvej inštancie nemal dôvod odchyliť. V posudzovanej veci tak žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca postupoval v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Absencia upozornenia veriteľa na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka nevyhnutne vedie k záveru o neplatnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

28. Na základe uvedeného tak možno konštatovať, že k postúpeniu žalovanej pohľadávky na žalobcu (t.j. ku dňu 14.02.2020) nedošlo po termíne konečnej splatnosti pohľadávky (16.11.2024) a ku dňu postúpenia pohľadávky nedošlo ani k platnému zosplatneniu predmetného spotrebiteľského úveru pred termínom jeho konečnej splatnosti. Preto ak právny predchodca žalobcu postúpil zmluvou o postúpení pohľadávok ku dňu 14.02.2020 žalovanú pohľadávku s jej príslušenstvom na žalobcu, konal tak v rozpore s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a tento právny úkon je tak pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom (na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada ex offa).

29. Pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky podľa Zákona o bankách, ustanovenie § 92 ods. 8 predmetného zákona je vo vzťahu k § 524 Občianskeho zákonníka ustanovením lex specialis, v dôsledku čoho sa uplatní prednostne a dodržanie podmienok stanovených citovaným § 92 ods. 8 sa vyžaduje, ak banka nedisponuje súhlasom klienta s postúpením pohľadávky, ktorú voči nemu má, na tretiu osobu. Žalobcu, ktorý uplatňuje nárok z bankového úveru postúpený mu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok, preto v konaní zaťažuje dôkazné bremeno preukázať takýto osobitný súhlas žalovaného s postúpením pohľadávky a ak takýmto osobitným súhlasom nedisponuje, preukázať splnenie vyššie uvedených predpokladov upravených v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. Toto zákonné ustanovenie nesleduje len ochranu bankového tajomstva, ale nedodržanie uvedených podmienok má za následok neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávok podľa § 39 OZ, lebo takýto právny úkon je urobený v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Obdo/92/2018 zo dňa 20.11.2019).

30. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. obsahuje osobitnú úpravu postúpenia pohľadávky. Prvým predpokladom platného postúpenia pohľadávky je výzva banky adresovaná klientovi (v tomto prípade žalovanému) na zaplatenie omeškaného peňažného záväzku. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca v konaní predložil Tretiu upomienku - pokus o zmier zo dňa 27.11.2017 (ktorej doručovanie/doručenie v konaní nepreukázal) a Výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.01.2018 (ktorou ku dňu 12.01.2018 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru), žalovanému doručenu 23.01.2018. Uvedené listinné dôkazy by boli (pokiaľ by mal súd aj u Tretej upomienky preukázané jej doručovanie/doručenie) relevantné z hľadiska splnenia podmienok na platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa súdu ale Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.01.2018 nie je zároveň kvalifikovanou výzvou banky na zaplatenie dlžníkovho peňažného záväzku voči banke v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. a v konaní nebola zistená existencia následnej písomnej výzvy banky na zaplatenie zosplatneného dlhu tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. Postúpenie pohľadávky sa týkalo celej zosplatnenej pohľadávky právneho predchodcu žalobcu (banka môže postúpiť svoju pohľadávku zo spotrebiteľského úveru len v prípade, že ide o postúpenie celej pohľadávky zo spotrebiteľského úveru) voči žalovanému, preto bolo povinnosťou právneho predchodcu žalobcu pred postúpením takto špecifikovanej pohľadávky riadne žalovaného vyzvať na jej uhradenie. Žalobca teda splnenie prvej podmienky pre platné postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu v zmysle citovaného ustanovenia zákona o bankách nepreukázal. Druhým predpokladom platného postúpenia pohľadávky je omeškanie klienta s platením po dobu viac ako 90 dní. Gramatickým výkladom zákonného ustanovenia za použitia slovného spojenia, že omeškanie klienta musí nastať "napriek výzve", dospel súd k záveru, že požadovaných 90 dní omeškania plynú až od vyzvania klienta banky v súvislosti s jeho omeškaním. Pre absenciu výzvy na zaplatenie (prvej podmienky) nie je možné konštatovať splnenie ani druhej podmienky pre platné postúpenie pohľadávky.

31. Vychádzajúc z uvedeného, aj keby právny predchodca žalobcu platne dotknutý spotrebiteľský úver zosplatnil (čo však nie je posudzovaný prípad), v konaní by nebolo možné konštatovať splnenie podmienok na platné postúpenie ani v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z..

32. S poukazom na uvedené súd dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. Žalobca nepreukázal, že je nositeľom ním v konaní uplatneného hmotného práva voči žalovanému a preto súd za situácie, keď zo strany žalobcu v tomto smere neboli produkované žiadne skutkové tvrdenia, či navrhované dôkazy, žalobu zamietol.

33. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

36. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania súd rozhodol s poukazom na úspech žalovaného v spore.

37. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Žilina. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.